

B. Osobitná časť

K § 1

Ustanovuje sa predmet zákona.

K § 2

Ustanovujú sa účely, na ktoré môže ministerstvo kultúry poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu.

Obnova národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „kultúrna pamiatka“) je podľa § 32 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pamiatkového fondu“) súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Podľa § 33 zákona o ochrane pamiatkového fondu je reštaurovanie osobitným druhom obnovy kultúrnej pamiatky. Zmyslom poskytovania dotácií na účel obnovy kultúrnych pamiatok je zachovanie kultúrnych pamiatok v dobrom stave tým, že sa podporí ich obnova.

Pri dotáciách na účel ochrany pamiatkového fondu je treba vychádzať z § 2 ods. 7 zákona o ochrane pamiatkového fondu, podľa ktorého je ochrana pamiatkového fondu súhrn činností a opatrení zameraných na identifikáciu, výskum, evidenciu, zachovanie, obnovu, reštaurovanie, regeneráciu, využívanie a prezentáciu kultúrnych pamiatok a pamiatkových území. Pri tomto účele sa dotácie budú poskytovať na ochranu kultúrnych pamiatok a pamiatkových území (pamiatková rezervácia a pamiatková zóna) s výnimkou podpory samotnej obnovy kultúrnych pamiatok, vrátane reštaurovania kultúrnych pamiatok (odsek 4 zákona). Na účel podľa odseku 1 písm. a) návrhu zákona bude možné podporiť napríklad činnosti zamerané na budovanie alebo skvalitnenie evidencií kultúrnych pamiatok alebo pamiatkových území, výstavy o kultúrnych pamiatkach alebo pamiatkových územiach, organizovanie seminárov a odborných podujatí v tejto oblasti, prípravu a tvorbu materiálov, knižných publikácií alebo audiovizuálnych diel zameraných na prezentáciu pamiatkového fondu alebo výskumu kultúrnych pamiatok a pamiatkových území. Do tohto účelu budú patriť aj dotácie na podporu činností a opatrení súvisiacich s obnovou kultúrnych pamiatok, ktoré však nebudú predstavovať samotnú obnovu kultúrnych pamiatok. Činnosťami a opatreniami zameranými na obnovu kultúrnych pamiatok, ktoré nebudú samotnou obnovou kultúrnych pamiatok, budú napríklad zdokumentovanie aktuálneho stavu kultúrnej pamiatky, odborné posúdenie potreby jej obnovy (reštaurovania) alebo príprava projektovej dokumentácie na obnovu kultúrnej pamiatky.

Účel poskytovania dotácií podľa odseku 1 písm. b) vychádza z doterajšej úpravy. Z dôvodu spresnenia sa však v odseku 2 ustanovuje, čo sa považuje za kultúrnu aktivitu osôb so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva. Ide o kultúrnu aktivitu pripravovanú a vykonávanú takýmito osobami alebo skupinami alebo kultúrnu aktivitu pripravovanú a vykonávanú inými subjektmi pre takéto osoby alebo skupiny. Dotácia sa môže poskytnúť na podporu kultúry (kultúrneho dedičstva, kultúrno-osvetovej činnosti, umeleckých aktivít, kreatívneho priemyslu) znevýhodnených skupín obyvateľstva a podporu fyzickej a informačnej debarierizácie kultúry (sprístupňovanie kultúry, kultúrnych obsahov, kultúrneho dedičstva, kultúrnych inštitúcií a organizácií) pre osoby so zdravotným postihnutím. Kultúrou znevýhodnených skupín sa rozumie ochrana a podpora kultúrnych práv a predchádzanie diskriminácii a všetkým formám násilia voči znevýhodneným skupinám, napr.: ľudí so zdravotným postihnutím (telesné, mentálne, zrakové, sluchové postihnutie

vrátane ochrany duševného zdravia – v zmysle Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím); detí a mládeže (najmä z centier pre deti a rodiny, reedukačných zariadení, diagnostických centier, liečebno-výchovných sanatórií, z centier pre deti a rodiny s resocializačným programom, zo sociálne znevýhodneného prostredia, z menej rozvinutých okresov, žijúce v marginalizovaných rómskych komunitách, utečencov, detské obeť násilia); žien (podpora projektov v oblasti kultúry prispievajúcich k implementácii rovnosti mužov a žien, napr. nediskriminácia žien po 45. roku života, osamelé tehotné ženy a matky, obeť násilia, ženy žijúce v marginalizovaných rómskych komunitách, ženy ohrozené chudobou); seniorov, najmä seniorov ohrozených chudobou a podpora projektov v oblasti kultúry zameraných na podporu aktívneho starnutia a podpory medzigeneračnej solidarity; cudzincov a migrantov (podpora projektov zameraných na podporu kultúrnej integrácie); ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (napr. mnohohodtné rodiny, monoparentálne rodiny, mladí ľudia po ukončení starostlivosti v centrách pre deti a rodiny, mládež zo klienti centier pre deti a rodiny s resocializačným programom, ľudia vracajúci sa z výkonu trestu odňatia slobody, ľudia bez práce, ľudia bez domova, ľudia zo sociálne vylúčených spoločenských skupín, obeť obchodovania s ľuďmi, obeť domáceho násilia), LGBTI ľudia a pod. Poskytovanie podpory v tejto oblasti slúži ako nástroj štátnej kultúrnej politiky v oblasti prevencie a eliminácie všetkých foriem intolerancie, diskriminácie, násilia a xenofóbie a na podporu rovnosti príležitostí, tolerancie a rozvoja medzikultúrneho dialógu (predchádzanie predsudkom, stereotypom a mýtom vo vzťahoch medzi majoritnou spoločnosťou a menšinami a marginalizovanými skupinami). Účelom poskytnutia dotácie nie je podpora kultúry národnostných menšín, ktorá sa riadi osobitným zákonom č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dotácie na účel sprístupnenia kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl a stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných škôl a stredných škôl, ktoré sa poskytujú v súčasnosti, sa budú poskytovať bez zmeny aj podľa návrhu tohto zákona (formou kultúrnych poukazov). Z dôvodu spresnenia sa preto v odseku 3 ustanovuje, čo sa považuje za kultúrny poukaz.

Dotáciu na účel podpory aktivity v oblasti kultúry, umenia a kultúrneho a kreatívneho priemyslu môže byť verejná vysoká škola, ktorá poskytuje vzdelávanie v akreditovanom umeleckom študijnom programe, najmä v študijných odboroch výtvarné umenie, dizajn, hudobné umenie, divadelné umenie, tanečné umenie, filmové umenie a multimédia.

Dotáciu na účel podľa odseku 1 písm. e) je možné použiť na podporu kultúry, umenia a kreatívneho priemyslu pri vyhlásených mimoriadnych opatreniach, živelných pohromách a pod.

Dotáciu na účel podľa odseku 1 písm. f) je možné použiť na podporu a rozvoj mediálnej výchovy, ako aj na podporu projektov skúmajúcich šírenie dezinformácií.

K § 3

Dotácia sa môže poskytnúť na základe žiadosti, ktorú podá žiadateľ. Zákon ustanovuje, že žiadateľom môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba, pričom okruh osôb, ktoré môžu byť žiadateľmi o poskytnutie dotácie, bližšie určí ministerstvo kultúry vo výzve na predkladanie žiadostí. Pri dotáciách na obnovu kultúrnych pamiatok však musia byť súčasne splnené aj ďalšie podmienky ustanovené v odsekoch 3 až 6.

Žiadateľom o poskytnutie dotácie na obnovu kultúrnej pamiatky podľa § 2 ods. 1 písm. a) môže byť v zásade iba jej vlastník. Z tohto pravidla sa ustanovujú výnimky.

Ak je kultúrna pamiatka vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, žiadateľom o dotáciu na jej obnovu môže byť okrem jej vlastníka, t.j. obce a vyššieho územného celku aj nimi zriadená rozpočtová alebo príspevková organizácia, ktorá má túto kultúrnu pamiatku v správe.

O dotáciu na obnovu kultúrnej pamiatky, ktorá je bytovým domom, môže požiadať osoba vykonávajúca správu bytového domu podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, t.j. spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome (ďalej len „spoločenstvo“) alebo správca bytového domu. V tomto prípade žiadateľom nebudú samotní vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, ale spoločenstvo, ktoré je samostatnou právnickou osobou, alebo správca bytového domu, ktorým môže byť právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ.

Osobitný prípad predstavuje obnova kultúrnych pamiatok, ktoré sú ruinou, historickým parkom, historickou zeleňou, archeologickým náleziskom, kultúrnou pamiatkou sakrálneho alebo technického charakteru. Tieto kultúrne pamiatky sú nie zriedka v zlom stave a ich vlastníci sa o nich buď nestará alebo ich vlastníci nie sú známi. Ide napríklad o situáciu, že vlastníci vyššie uvedenej kultúrnej pamiatky žijú dlhodobo v zahraničí, zdedili kultúrnu pamiatku, ale je občanom iného štátu a na území Slovenskej republiky sa vôbec nezdržiava alebo ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, ktorá nie je evidovaná v katastri nehnuteľností alebo list vlastníctva k takejto nehnuteľnej kultúrnej pamiatke nie je založený. Keďže je záujem aj na ochrane takýchto kultúrnych pamiatok, pripúšťa sa, aby o dotáciu na ich obnovu mohla požiadať okrem vlastníka aj iná osoba, ktorá na základe zmluvy užíva pozemok, na ktorom sa táto kultúrna pamiatka nachádza. Po splnení tejto podmienky bude môcť o dotáciu požiadať obec, nadácia, nezisková organizácia, občianske združenie a registrovaný sociálny podnik. Dotácia na obnovu sa síce poskytne osobe odlišnej od vlastníka kultúrnej pamiatky, ale účel dotácie, t.j. obnova kultúrnej pamiatky, bude naplnený. Môže ísť napríklad o prípad, ak kultúrnu pamiatku, ktorá je ruinou alebo historickým parkom, vlastní osoba, ktorá sa o ňu nijakým spôsobom nestará. V záujme obnovy takejto kultúrnej pamiatky sa dotácia môže poskytnúť napríklad obci, na území ktorej sa kultúrna pamiatka nachádza.

Vyššie uvedené nevyklučuje, aby sa dal žiadateľ pri podaní žiadosti o poskytnutie dotácie zastúpiť splnomocnencom. Pri inštitúte splnomocnenia treba vychádzať z ustanovení Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na rozsah nadobúdaných práv a povinností by mal byť podpis splnomocniteľa na splnomocnení úradne osvedčený. Je treba zdôrazniť, že aj keď sa dá žiadateľ pri podaní žiadosti zastúpiť, žiadateľom o dotáciu je splnomocniteľ. Všetky doklady, ktoré sa k žiadosti prikladajú (potvrdenie konkurzného súdu, potvrdenie inšpektorátu práce, atď.), sa teda musia týkať splnomocniteľa.

Žiadateľom o dotáciu na účel podpory aktivity v oblasti kultúry, umenia a kultúrneho a kreatívneho priemyslu môže byť verejná vysoká škola, ktorá poskytuje vzdelávanie v akreditovanom umeleckom študijnom programe, najmä v študijných odboroch výtvarné umenie, dizajn, hudobné umenie, divadelné umenie, tanečné umenie, filmové umenie a multimédia.

K § 4

Ustanovujú sa podmienky poskytnutia dotácie. Žiadateľ musí spĺňať zároveň podmienky podľa § 8a ods. 4 a 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej

správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak tento zákon v § 13 ods. 2 neustanovuje inak a jednak podmienky podľa tohto zákona.

K § 5

Žiadosť o poskytnutie dotácie sa predkladá na základe výzvy na predkladanie žiadostí, ktorú zverejňuje ministerstvo kultúry sa svojom webovom sídle. Žiadateľ je povinný vyplniť formulár elektronickej registrácie žiadosti zverejnený na webovom sídle ministerstva kultúry a následne si buď žiadosť vytlačiť a predložiť ministerstvu kultúry v listinnej podobe alebo ju predložiť v elektronickej podobe. Druhý spôsob vyžaduje, aby elektronická identita žiadateľa bola preukázaná podľa zákona o e-Governmente.

V odseku 2 sa ustanovuje, čo má obsahovať výzva na predkladanie žiadostí. Vo výzve sa okrem iného bližšie uvedie okruh fyzických alebo právnických osôb, ktoré môžu požiadať o dotáciu. V nadväznosti na prijatie zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch môže byť v niektorých prípadoch žiadateľom sociálny podnik a vo výzve sa uvedú potrebné špecifiká pre poskytnutie dotácie týmto subjektom.

V rámci Výzvy bude určená aj výška spolufinancovania projektu zo strany žiadateľa a to z vlastných alebo iných zdrojov. Iným zdrojom môžu byť finančné prostriedky získané od obce, vyššieho územného celku, nadácie, donora, sponzora a pod.

Návrh zákona ďalej ustanovuje, čo má obsahovať žiadosť o poskytnutie dotácie a aké prílohy sa prikladajú k žiadosti.

S cieľom znižovania administratívnej záťaže žiadateľov sa ustanovuje, že údaje evidované v informačnom systéme verejnej správy bude ministerstvo kultúry získavať prostredníctvom týchto informačných systémov. Žiadateľ tak už nebude musieť predkladať ministerstvu kultúry doklady preukazujúce skutočnosti, ktoré ministerstvo kultúry získa z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, katastra nehnuteľností, atď. Splnenie ostatných podmienok bude ministerstvo kultúry preverovať na základe predložených dokladov. Ak ide o žiadosť o poskytnutie dotácie na obnovu kultúrnej pamiatky, ktorá je bytovým domom, ministerstvo kultúry preverí aj skutočnosť, či je žiadateľ (spoločenstvo alebo správca bytového domu) zapísaný v registri spoločenstiev alebo v zozname správcov bytových domov.

K § 6

Po doručení žiadosti ministerstvo kultúry preskúma podanú žiadosť. Ak ju podala neoprávnená osoba alebo bola podaná po termíne určenom vo výzve, ministerstvo kultúry nebude žiadosť vôbec posudzovať. Ak má žiadosť formálne nedostatky, výzve žiadateľa na ich odstránenie. Ak žiadateľ v určenej lehote (nie kratšej ako 15 dní) tieto nedostatky neodstráni, ministerstvo kultúry nebude žiadosť posudzovať. Formálnym nedostatkom je napr.: nepodpísaná žiadosť, nepodpísané čestné vyhlásenia.

Žiadosť posudzuje odborná komisia, ktorú zriaďuje minister kultúry, okrem žiadostí o poskytnutie dotácií podľa § 2 ods. 1 písm. d). Tieto žiadosti vzhľadom na charakter dotácie posudzuje samotné ministerstvo kultúry. Zákon ustanovuje, že člen komisie nemôže byť žiadateľom v podprograme, pre ktorý je komisia zriadená. Súčasne sa ustanovuje, že člen komisie je vylúčený z posudzovania a vyhodnocovania žiadosti žiadateľa, voči ktorému sa považuje za zaujatého. Ďalej sa ustanovuje, kedy sa člen komisie považuje za zaujatého

K § 7

Dotácia sa poskytuje na základe písomnej zmluvy. Uzavretím zmluvy sa stáva žiadateľ prijímateľom. Návrh zákona ustanovuje náležitosti zmluvy.

K § 8

Ustanovujú sa povinnosti prijímateľa dotácie.

K § 9

V súvislosti s poskytovaním dotácii sa ustanovujú údaje, ktoré ministerstvo kultúry zverejňuje na svojom webovom sídle.

K § 10

Ministerstvo kultúry vykonáva kontrolu v súvislosti s poskytovaním dotácií a pri porušení finančnej disciplíny postupuje podľa § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K § 11

Spoločné ustanovenie v súlade s § 8a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje, že na poskytnutie dotácie nie je právny nárok. Ustanovuje sa, že dotácia na rovnaký účel sa rovnakému žiadateľovi môže poskytnúť len raz v príslušnom rozpočtovom roku. Výnimku tvoria kultúrne poukazy (účel podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona) vzhľadom na ich účel. V súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi o štátnej pomoci sa uvádza, že pri poskytovaní dotácií podľa tohto zákona sa plne rešpektujú platné pravidlá o poskytovaní štátnej pomoci. Ďalej sa ustanovuje účel a rozsah spracúvaných osobných údajov, okruh dotknutých osôb a spôsob nakladania s týmito osobnými údajmi, ako aj oprávnenie ministerstva kultúry vyžiadať si od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky údaje o pedagogických zamestnancoch základných škôl a stredných škôl na účel konania o poskytnutie dotácie podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona (kultúrne poukazy).

K § 12

Splnomocňovacie ustanovenie na vydanie vykonávacieho predpisu.

K § 13

Prechodné ustanovenie. Žiadosti o poskytnutie dotácie, ktoré boli predložené na základe výzvy zverejnenej do účinnosti tohto zákona, ako aj zmluvy uzavreté pred účinnosťou tohto zákona sa posúdia podľa doterajších predpisov. Podmienky podľa § 8a ods. 4 písm. a), c), d) a e) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa pre potreby posúdenia žiadosti o poskytnutie dotácie na účel podľa § 2 ods. 1 písm. e) do 31. decembra 2020 považujú za splnené dňom predloženia žiadosti. Ustanovenia § 8a ods. 7 zákona o

rozpočtových pravidlách verejnej správy sa vo vzťahu k zúčtovaniu dotácie poskytnutej na účel podľa § 2 ods. 1 písm. e) do 31. decembra 2020 neuplatňujú.

K § 14

Zrušuje sa doterajší zákon č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a všeobecne záväzný právny predpis vydaný na jeho vykonanie.

K § 15

Navrhuje sa účinnosť zákona.